

Διάσωση ιστορικών αρχείων και τοπική ιστορία



Γιάννης Γονατίδης
Υπ. διδάκτορας ιστορίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Η έννοια «αρχείο»

- (1) Το κτίριο, το δωμάτιο ή ο χώρος όπου φυλάσσονται αρχειακά τεκμήρια και αρχειακό υλικό.
- (2) Η υπηρεσία ή ο φορέας, που έχει ως σκοπό τη διάσωση, επεξεργασία και φύλαξη αρχειακού υλικού (Αρχειακή υπηρεσία ή Αρχειακός φορέας).
- (3) Το αρχειακό υλικό, δηλαδή «τα τεκμήρια, ανεξαρτήτως περιεχομένου, χρονολογίας, σχήματος ή ύλης, που έχει παράγει ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του».
- (4) Τα ηλεκτρονικά αρχεία στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Αρχή των τριών ηλικιών

Ενεργά: Τα τεκμήρια εκείνα που είναι απαραίτητα για την καθημερινή λειτουργία ενός φυσικού ή νομικού προσώπου. Αναφέρονται και ως τρέχοντα αρχεία.

Ημιενεργά: Τα τεκμήρια εκείνα που δεν χρησιμοποιούνται συχνά στην καθημερινή λειτουργία ενός φορέα και γι' αυτό επιτρέπεται η μεταφορά τους από τις υπηρεσίες παραγωγής του σε ξεχωριστούς αποθηκευτικούς χώρους.

Ανενεργά ή Ιστορικά: Τα τεκμήρια που δεν είναι απαραίτητα για την καθημερινή άσκηση των λειτουργιών του παραγωγού και κατά συνέπεια μπορούν να παραδοθούν για αρχειακή εποπτεία/φύλαξη ή να καταστραφούν.

Αρχειακός δεσμός

Αρχειακός Δεσμός: Βασική θεωρητική αρχή της αρχειονομίας προερχόμενη από την επαγγελματική πρακτική. Διακρίνεται σε δύο επίπεδα.

- (1) Τα τεκμήρια τα οποία προέρχονται από ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο πρέπει να μένουν συγκεντρωμένα (να μη διασκορπίζονται ή κατατέμνονται) και να μην αναμειγνύονται με τεκμήρια άλλων προσώπων (Αρχή της προέλευσης).
- (2) Τα τεκμήρια πρέπει να διατηρούν την ταξινόμηση που τους δόθηκε από τον παραγωγό του αρχείου τον τρόπο οργάνωσης που διατηρούσαν όσο βρίσκονταν στην ενεργό χρήση (Αρχή της αρχικής τάξης).

Αρχειακό σύνολο – Συλλογή

Αρχειακό σύνολο: Το σύνολο των πρωτογενών τεκμηρίων, ανεξαρτήτως χρονολογίας, μορφής και ύλης το οποίο έχει παραγάγει, παραλάβει και συγκεντρώσει ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του.

Συλλογή: Η τεχνητή συσσώρευση τεκμηρίων οποιασδήποτε προέλευσης γύρω από ένα κοινό σημείο (θέμα, πρόσωπο, τόπο, περίοδο, σχήμα, υπόστρωμα). Σε αντίθεση με το αρχείο που προκύπτει φυσικά και αυτόματα ως απότοκο της δραστηριότητας ενός φυσικού ή νομικού προσώπου και γι' αυτό διαθέτει τεκμηριωτική αξία, η συλλογή δημιουργείται τεχνητά προκειμένου να ικανοποιήσει ερευνητικά ή απλώς συλλεκτικά ενδιαφέροντα.



Μάδαινα



Αρχειακές μονάδες

Περιεχόμενα αρχειακής υπηρεσίας

Ομάδα αρχειακών συνόλων

Αρχειακό σύνολο ή συλλογή τεκμηρίων

Σειρά

Φάκελος

Υποφάκελος

Τεκμήριο



Δελτίο καταγραφής σε επίπεδο αρχείου

- (i) Κωδικός αναγνώρισης του αρχειακού συνόλου.
- (ii) Τίτλος αρχειακού συνόλου.
- (iii) Όνομα παραγωγού.
- (iv) Διοικητική ιστορία.
- (v) Γενικό περιεχόμενο.
- (vi) Χρόνο παραγωγής.
- (vii) Μέγεθος και είδος του υλικού.
- (viii) Παρατηρήσεις.
- (ix) Ημερομηνία αυτοψίας.

Δελτίο καταγραφής σε επίπεδο φακέλου

- (i) Ταξινομικός κωδικός.
- (ii) Τίτλος.
- (iii) Περιεχόμενο.
- (iv) Χρόνος παραγωγής.
- (v) Μέγεθος
- (vi) Παρατηρήσεις.

Ταξινόμηση: Η διανοητική και φυσική οργάνωση των τεκμηρίων. Στοχεύει στο να καταστήσει εμφανή την μεταξύ των τεκμηρίων σύνδεση, όπως και τη σχέση τους με τη δραστηριότητα που τα δημιούργησε.

Ταξινομικό δέντρο Ιστορικού Αρχείου Κοινότητας Μάδαινας

- Αρχείο Κοινότητας Μάδαινας (ΑΚΜ)

 - A. Διοικητική Υπηρεσία

 - I. Διοίκηση

 - II. Δημοτολόγιο-Ληξιαρχείο-Στρατολογικά

 - III. Εκλογικά

 - IV. Υγεία-Πρόνοια

 - V. Εκπαίδευση

 - B. Οικονομική Υπηρεσία

 - Γ. Τεχνική Υπηρεσία

 - Δ. Ποικίλα

- Αρχείο Ναού Αγίας Τριάδος (ΑΝΑΤ)

- Αρχείο Δημοτικού Σχολείου (ΑΔΜ)

- Δωρεές

Ταξινομικό δέντρο Ιστορικού Αρχείου Κοινότητας Μάδαινας

- Αρχείο Κοινότητας Μάδαινας (ΑΚΜ)

A. Διοικητική Υπηρεσία

I. Διοίκηση

II. Δημοτολόγιο-Ληξιαρχείο-Στρατολογικά

III. Εκλογικά

IV. Υγεία-Πρόνοια

V. Εκπαίδευση

B. Οικονομική Υπηρεσία

Γ. Τεχνική Υπηρεσία

Δ. Ποικίλα

- Αρχείο Ναού Αγίας Τριάδος (ΑΝΑΤ)

- Αρχείο Δημοτικού Σχολείου (ΑΔΜ)

Βιβλίων Ταμείου Δημοτ. Σχολ. Μαδένης

Κατάστιχο έντυπο προς συμπλήρωση. Αποτελείται από τις εξής στήλες: Α) Έσοδα: i) ημερομηνία, ii) αριθμός κωδικού, iii) κατηγορία, iv) ονομασία εσόδου, v) στοιχεία αιτιολογικού είσπραξης, vi) ποσό που εισπράχθηκε. Β) Έξοδα: i) ημερομηνία, ii) αριθμός κωδικού, iii) κατηγορία, iv) ονομασία εξόδου, v) στοιχεία αιτιολογικού πληρωμής, vi) ποσό που πληρώθηκε. Περιλαμβάνει τρία πρωτόκολλα διοικητικής επιθεώρησης της διαχείρισης της Σχολικής Εφορείας του Δημοτικού Σχολείου Μάδαινας για τα έτη 1976, 1977 και 1980.

1973-1981, 20x29,5. 34 φ. + 19 λ.

Ταξινομικό δέντρο Ιστορικού Αρχείου Κοινότητας Μάδαινας

- Αρχείο Κοινότητας Μάδαινας (ΑΚΜ)
 - A. Διοικητική Υπηρεσία
 - I. Διοίκηση
 - II. Δημοτολόγιο-Ληξιαρχείο-Στρατολογικά
 - III. Εκλογικά
 - IV. Υγεία-Πρόνοια
 - V. Εκπαίδευση
 - B. Οικονομική Υπηρεσία
 - Γ. Τεχνική Υπηρεσία
 - Δ. Ποικίλα
- Αρχείο Ναού Αγίας Τριάδος (ΑΝΑΤ)
- Αρχείο Δημοτικού Σχολείου (ΑΔΜ)

Βιβλίον Ταμείου

Χειρόγραφο κατάστιχο. Περιλαμβάνει τα έσοδα και τα έξοδα του ναού Αγ. Τριάδος. Αποτελείται από τις εξής στήλες: i) ημερομηνία, ii) έσοδα, iii) σύνολο εισπράξεων, iv) ημερομηνία εξόδων, v) αιτία εξόδων, vi) σύνολο εξόδων. Καλύπτει την περίοδο Ιανουαρίου 1946 - Ιουνίου 1955.

1946-1955. 30x20,5. 80 φ.

Ταξινομικό δέντρο Ιστορικού Αρχείου Κοινότητας Μάδαινας

- Αρχείο Κοινότητας Μάδαινας (ΑΚΜ)
 - A. Διοικητική Υπηρεσία
 - I. Διοίκηση
 - II. Δημοτολόγιο-Ληξιαρχείο-Στρατολογικά
 - III. Εκλογικά
 - IV. Υγεία-Πρόνοια
 - V. Εκπαίδευση
 - B. Οικονομική Υπηρεσία
 - Γ. Τεχνική Υπηρεσία
 - Δ. Ποικίλα
- Αρχείο Ναού Αγίας Τριάδος (ΑΝΑΤ)
- Αρχείο Δημοτικού Σχολείου (ΑΔΜ)

[Καταστάσεις κοινοτικών εσόδων και εξόδων]

Καταστάσεις εσόδων και εξόδων της Κοινότητας Μάδαινας κατά μήνα για την περίοδο Σεπτεμβρίου 1953 – Ιουνίου 1954.

Ορισμένα φύλλα φθαρμένα.

1953-1954. 10 φ.

Ταξινόμικό δέντρο Ιστορικού Αρχείου Κοινότητας Μάδαινας

- Αρχείο Κοινότητας Μάδαινας (ΑΚΜ)
 - A. Διοικητική Υπηρεσία
 - I. Διοίκηση
 - II. Δημοτολόγιο-Ληξιαρχείο-Στρατολογικά
 - III. Εκλογικά
 - IV. Υγεία-Πρόνοια
 - V. Εκπαίδευση
 - B. Οικονομική Υπηρεσία
 - Γ. Τεχνική Υπηρεσία
 - Δ. Ποικίλα
- Αρχείο Ναού Αγίας Τριάδος (ΑΝΑΤ)
- Αρχείο Δημοτικού Σχολείου (ΑΔΜ)

Τεχνική Μελέτη αρ.248/78

Τεχνική μελέτη τσιμεντόστρωσης κοινοτικών οδών. Περιλαμβάνει πρωτόκολλο εγκατάστασης εργολάβου στο έργο, ορισμό επιβλέποντα μηχανικού, συμφωνητικό του εργολάβου με την Κοινότητα Μάδαινας, τεχνική έκθεση και προϋπολογισμό του έργου.

1978. 11 φ.

Ταξινομικό δέντρο Ιστορικού Αρχείου Κοινότητας Μάδαινας

- Αρχείο Κοινότητας Μάδαινας (ΑΚΜ)

 - A. Διοικητική Υπηρεσία

 - I. Διοίκηση

 - II. Δημοτολόγιο-Ληξιαρχείο-Στρατολογικά

 - III. Εκλογικά

 - IV. Υγεία-Πρόνοια

 - V. Εκπαίδευση

 - B. Οικονομική Υπηρεσία

 - Γ. Τεχνική Υπηρεσία

 - Δ. Ποικίλα

- Αρχείο Ναού Αγίας Τριάδος (ΑΝΑΤ)

- Αρχείο Δημοτικού Σχολείου (ΑΔΜ)

Φάκελλος υποβολής Αιτήσεων Απορίας 1966-67

Λυτά έγγραφα και έγγραφα περασμένα σε ντοσιέ. Αποφάσεις έγκρισης αιτήσεων απορίας του Κέντρου Κοινωνικής Πολιτικής Μεσσηνίας, αιτήσεις και δελτία οικογενειακής και οικονομικής κατάστασης προς παροχή βοήθειας, πιστοποιήσεις του μεταγραφοφύλακα Παμίσου.

1964-1970. ≈ 160 φ.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΛΟΥΚΟΣ – ΠΟΠΗ ΠΟΛΕΜΗ

ΟΔΗΓΟΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ
1821-1949



ΑΘΗΝΑ 1987

ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ Ε.Ε.
— 29 —

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ Ε. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ
ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ ΝΑΥΠΛΙΟΥ
1828-1899



ΑΘΗΝΑ
1984

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ / Ε.Ε.Ε. - ΙΙΣ
ΔΗΜΟΣ ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ

Ελένη Κυραμαργιού

Ευρετήριο
Δημοτικού Αρχείου
Δραπετσώνας
1951-1980



ΑΘΗΝΑ 2010



Christian Boltanski

Τα αρχεία του Κ. Μπ. 1965-1988, 1989

Παρίσι, Εθνικό Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης, Κέντρο Ζωρζ Πομπιντού